

так чи інакше пов'язані з відчуттям одного або обох з подружжя, що особисте щастя і любов у даному шлюбі неможливі з ряду причин, і вже нічого не можна змінити, навіть якщо дуже постаратися. Ми хочемо наголосити на тому, що з даною проблемою необхідно звертатися до професійного психолога, який може надати кваліфіковану допомогу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Альошина Ю.Є. Індивідуальне та сімейне психологічне консультування. Москва : Клас, 2005. 208 с.
2. Баранова Є.В. Сучасна сім'я: психологічна допомога в кризі. *Сімейна психологія й сімейна терапія*. 2012. №3. С. 3-12.
3. Малкіна-Пих І.Г. Сімейна терапія. Москва : Вид-во Ексмо, 2006. 992 с.

Мирослава БОГДАНОВА,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з курсу факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Науковий керівник: **Ганна МИЦИК,**
к.пед.наук, асистент (БДПУ)

ЩОДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАЇКАННЯМ

Актуальність. На сучасному етапі розвитку України одним із пріоритетних напрямів національної політики держави є забезпечення якісної та доступної освіти для кожної дитини незалежно від її віку, статі, раси, стану здоров'я, інвалідності тощо [1, с. 3]. Зазначене стосується і дітей з особливими освітніми потребами. Підтвердження цьому ми знаходимо і серед основних завдань законодавства України про дошкільну освіту, де зазначено, що «при реалізації права дітей на дошкільну освіту враховуються особливі освітні потреби у навчанні і вихованні кожної дитини, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами відповідно до принципів інклюзивної освіти» [2, с.12]. Зазначене безпосередньо стосується і дітей з порушеннями у застосуванні засобів спілкування.

Ступінь досліджуваності проблеми. В останні роки ведеться відкрита дискусія серед вітчизняних та закордонних вчених (С. М. Валявко, К. В. Ковилова, О. М. Корнєв, О. С. Павлова та ін.) про оновлення змісту роботи з розвитку комунікативно-мовленнєвих навичок, вдосконалення групових форм взаємодії дітей старшого дошкільного віку із заїканням; вивчення місця комунікативного тренінгу в системі подолання бар'єрів у соціалізації та спілкуванні (І. В. Мартиненко) цієї категорії дітей.

Мета дослідження полягає у теоретичному вивченні проблеми формування комунікативно-мовленнєвих навичок у дітей старшого дошкільного віку із заїканням; обґрунтуванні необхідності впливу комунікативного тренінгу (системи ігор та вправ, що реалізують його зміст) на розвиток комунікативно-мовленнєвих навичок. Для досягнення поставленої мети використано комплекс теоретичних **методів:** порівняльний аналіз, узагальнення, зіставлення різних поглядів на

проблему, що досліджується, – для виявлення стану її розробленості; класифікація, систематизація – для вивчення особливостей розвитку комунікативно-мовленнєвих навичок дітей старшого дошкільного віку із заїканням.

Сутність дослідження. Заїкання – це порушення темпо-ритмічної організації мовлення, зумовлене судомним станом м'язів мовленнєвого апарату. Такі судоми можуть виникати у відділах мовленнєвого апарату дитини та мати різну етіологію. Варто зауважити, що заїкання розглядають як розлад комунікативної функції мовлення при правильно сформованих засобах спілкування, що проявляється у порушенні застосування дітьми цих засобів, комунікативних труднощах на всіх етапах розвитку її комунікативної діяльності. Це, в свою чергу, зумовлює звуження кола спілкування дітей із заїканням, детермінує дефіцитарність їхнього особистісного розвитку та соціальну дезадаптацію в подальшому [4, с. 2].

Для подолання бар'єрів у соціалізації, збагачення досвіду дитини спілкування з дорослим та однолітками, вбачаємо за необхідне розглянути перспективність застосування у корекційно-розвитковій роботі з дітьми старшого дошкільного віку із заїканням комунікативного тренінгу. Особливість даної форми роботи у тому, що дітей з заїканням роблять активними учасниками групової взаємодії, у процесі якої розвиваються їх комунікативні навички, формується особистість.

Тренінг реалізується у 5 етапів роботи, з дотриманням правил при їх проведенні, таких як: вільна участь дітей у ньому, взаємоповага учасників один до одного, заборона фізичної агресії, наявність чіткого регламенту тощо [3, с. 37–38]. Структура кожного етапу заняття охоплює такі складові: привітання, психогімнастика, бесіда з моделюванням комунікативної ситуації, ігрова/продуктивна діяльність і рефлексія. Важливо акцентувати увагу на тому, що етапи та їх зміст можуть бути видозмінені у процесі корекційно-розвиткової роботи і залежатимуть від її мети.

Основні висновки. Таким чином, вбачаємо необхідність у розробці програми комунікативного тренінгу для дітей старшого дошкільного віку із заїканням задля розвитку їх комунікативно-мовленнєвих навичок та соціалізації в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про освіту : закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. Ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Про дошкільну освіту : закон України від 11 червня 2001 року № 2628-III *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 49, ст.259. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
3. Мартиненко І.В. Комунікативний тренінг для дошкільників із порушенням мовлення: Навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 120 с.
4. Мартиненко І. В. Психологічні засади формування комунікативної діяльності дітей старшого дошкільного віку із системними порушеннями мовлення: автореф. дис. ... док. пед. наук : 19.00.08. Київ, 2017. 38 с.